

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

GENEL KURUL

KARAR

GALİP ÖĞÜT BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/5863)

Karar Tarihi: 1/3/2017

R.G. Tarih ve Sayı: 22/3/2017 - 30015

GENEL KURUL

KARAR

Başkan : Zühtü ARSLAN
Başkanvekili : Burhan ÜSTÜN
Başkanvekili : Engin YILDIRIM
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Recep KÖMÜRCÜ
Nuri NECİPOĞLU
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Hasan Tahsin GÖKCAN
Kadir ÖZKAYA
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Aydın ŞİMŞEK
Başvurucu : Galip ÖĞÜT
Vekili : Av. Ömer ÖNEREN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kesinleşmiş mahkûmiyet kararının infazı kapsamında yakalama emri çıkarılması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 30/4/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.
7. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

8. Birinci Bölüm tarafından 16/2/2017 tarihinde yapılan toplantıda, niteliği itibarıyla Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden başvurunun Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle şöyledir:

10. Başvurucu, 4. Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu Sıkıyönetim (1) No.lu Askerî Mahkemesinin (Ankara) 3/3/1992 tarihli kararı ile devlet hâkimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmayı amaçlayan PKK terör örgütüne mensup olması; örgütün amacı doğrultusunda bir kişinin evine patlayıcı madde atılması, farklı tarihlerde iki kişinin öldürülmesi ve örgüte zorla para toplanması olaylarına katıldığı gerekçeleriyle 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca idam cezasıyla cezalandırılmıştır. Anılan karar, Askerî Yargıtayın 7/12/1993 tarihli ilamı ile onanarak kesinleşmiştir.

11. Başvurucu, söz konusu mahkûmiyet kararına ilişkin soruşturma/kovuşturma sürecinde 25/9/1980 tarihinde gözaltına alınmış; 17/12/1980 tarihinde tutuklanmış; 24/8/1991 tarihinde tahliye edilmiş olup toplam 10 yıl 10 ay 29 gün süreyle hürriyetinden yoksun bırakılmıştır.

12. Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 20/7/2005 tarihli kararı ile başvuru hakkındaki idam cezası, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına dönüştürülmüştür. Anılan karar, Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 3/12/2010 tarihli ilamıyla düzeltilerek onanmış ve aynı tarihte kesinleşmiştir.

13. UYAP kayıtlarına göre Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca anılan mahkûmiyet hükmünün infazı için 13/6/2012 tarihinde başvuru hakkında yakalama emri çıkarılmıştır. Başvurucunun yakalandığına ilişkin bir kayıt bulunmamaktadır. Başvuru formunda başvurunun adresi olarak Almanya'daki bir yerleşim yeri gösterilmiştir.

14. Başvurucunun 26/11/2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Hamburg Başkonsolosluğunda düzenlenen vekâletname ile avukatına yetki verdiği görülmektedir.

15. Başvurucu, avukatı aracılığıyla 7/1/2014 tarihinde Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesine başvurmuş; tutukluluk süresi gözetildiğinde infazı gerektirecek hükümlülük süresi kalmadığını belirterek hakkındaki arama, tutuklama ve yurt dışı çıkış yasağının kaldırılmasını talep etmiştir. Başvurucu anılan talebine dayanak olarak 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na eklenen geçici 4. maddenin (d) bendini, bu düzenlemeden yararlanmasını engelleyen aynı maddenin (a) ve (b) bentlerinin Anayasa Mahkemesince iptal edilmesini, 21/10/2000 tarihli ve 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun'un 1. maddesini göstermiştir.

16. Mahkeme 16/1/2014 tarihinde Cumhuriyet Savcısından görüş sormuştur. Cumhuriyet Savcısı 17/1/2014 tarihinde, başvuru hakkındaki ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infaz edilmediğini belirterek yurt dışına çıkma yasağının ve yakalama emrinin kaldırılmasının söz konusu olamayacağı yönündeki yazılı görüşünü Mahkemeye sunmuştur. Anılan görüş yazısında mahkûmiyete ilişkin ceza zamanaşımı süresinin 11/5/2023 tarihinde dolmakta olduğu, başvurunun aranmasına yakalamalı olarak devam edildiği de ifade edilmiştir.

17. Mahkemenin 31/1/2014 tarihli kararı ile *"hükmolunan cezanın nevi, lehe olan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 112/1 maddesinde belirtilen ceza zamanaşımı süresinin 30 yıl olması, kararın 11/5/1993 tarihinde kesinleşmesi, kesinleşme tarihinden itibaren bu sürenin geçmediği"* gerekçesiyle talebin reddine karar verilmiştir. Anılan kararda Cumhuriyet Savcısının görüşüne detaylı bir şekilde yer verildiği görülmektedir.

18. Başvurucu 4/3/2014 tarihinde karara itiraz etmiştir. Ankara 8. Ağır Ceza Mahkemesinin 11/3/2014 tarihli kararı ile *"5275 sayılı yasanın 107/16 maddesine göre suç nevi itibarıyla koşullu salıvermeden de yararlanamayacağı açık ve tartışmasız olan hükümlü [başvurucu] hakkındaki itiraza konu kararın gerekçesi[nin] yasa ve yönetime uygun ol[duğu]"* gerekçesiyle itirazın kesin olarak reddine karar verilmiştir. Bununla birlikte kararda *"3713 sayılı Kanun'un 4/6-son maddesine göre"* başvurusunun yirmi yılını ceza infaz kurumunda hükümlü olarak geçirdiği takdirde koşullu salıverileceği, tutuklulukta geçen sürenin yirmi yıllık infaz süresinden mahsup edileceği belirtilmiştir.

19. Karar 11/4/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

20. Başvurucu, 30/4/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

21. 12/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"Yakalama emri"* kenar başlıklı 19. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Hükümlü, hapis cezası veya güvenlik tedbirinin infazı için gönderilen çağrı kâğıdının tebliği üzerine on gün içinde gelmez, kaçır ya da kaçacağına dair şüphe uyandırır, Cumhuriyet savcısı yakalama emri çıkarır.

(2) (Değişik: 24/1/2013-6411/5 md.) Kasten işlenen suçlarda üç yıl, taksirle işlenen suçlarda ise beş yıldan fazla hapis cezasının infazı için doğrudan yakalama emri çıkarılır."

B. Uluslararası Hukuk

1. Sözleşme Metinleri

22. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) *"Özgürlük ve güvenlik hakkı"* kenar başlıklı 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Herkes özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir."

2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin İçtihadı

23. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre Sözleşme'nin 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasında geçen *"özgürlük"* kavramı, kişinin fiziksel özgürlüğünü kapsamaktadır (Engel ve diğerleri /Hollanda, B. No: 5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72, 8/6/1976, § 58). AİHM, özgürlükten yoksun bırakmanın nesnel ve öznel iki unsurunun bulunduğunu belirtmektedir. Buna göre nesnel unsur, kişinin göz ardı edilemeyecek uzunlukta bir süre boyunca sınırları belli bir yere kapatılması; öznel unsur ise bu kapatılmanın geçerli bir rızaya dayanmamasıdır (Storck/Almanya, B. No: 61603/00, 16/6/2005, § 74).

24. AİHM'e göre kişilerin fiziksel özgürlüğünün konu edildiği Sözleşme'nin 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının amacı hiç kimsenin özgürlüğünden keyfi bir biçimde mahrum bırakılmamasını güvence altına almaktır. Yalnızca seyahat özgürlüğüne ilişkin kısıtlamalar ise bu maddenin değil Sözleşme'ye ek 4 No.lu Protokol'ün 2. maddesinin kapsamına girmektedir. Bununla birlikte özgürlükten mahrum bırakma ve özgürlüğün kısıtlanması arasındaki fark esasa ya da niteliğe ilişkin olmayıp bir derece ya da yoğunluk

farkıdır. Bir kimsenin 5. madde anlamında özgürlüğünden mahrum bırakılıp bırakılmadığının değerlendirilmesinde somut olayın özelliklerinin yanı sıra uygulanan tedbirin çeşidi, süresi, etkileri ve uygulanma şekli gibi çeşitli faktörlerin dikkate alınması gerekir (*Guzzardi/İtalya*, B. No: 7367/76, 6/11/1980, §§ 92, 93).

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

25. Mahkemenin 1/3/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

26. Başvurucu, 3713 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinin yanı sıra 4616 sayılı Kanun ile getirilen ceza indiriminden de yararlanması gerektiğini, buna göre yargılama sürecinde hürriyetinden yoksun kaldığı sürenin cezasını karşıladığını, bu doğrultuda hakkındaki arama, tutuklama ve yurt dışı çıkış yasağının kaldırılması talebinde bulunduğunu, talebinin Savcılık görüşüne dayanılarak gerekçesiz bir şekilde Mahkemece reddedildiğini, alınan savcılık görüşünün de kendisine tebliğ edilmediğini belirterek Anayasa'nın 36., 38. ve 141.; Sözleşme'nin 5., 6. ve 14. maddeleri ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür, tazminat talebinde bulunmuştur.

27. Bakanlık görüşünde, yakalama emrinin kaldırılması talebinin reddine ilişkin şikâyetlerin kanun yolunda ileri sürülebilecek nitelikte olduğu ifade edildikten sonra Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen bu hususa ilişkin şikâyetlerle ilgili görüş sunulmayacağı bildirilmiştir. Bakanlık, başvurunun diğer şikâyetlerine ilişkin olarak AİHM kararlarına atıf yapmak suretiyle silahların eşitliği ilkesinin, kural olarak bir davanın taraflarının sunulan kanıt ve bütün görüşler hakkında bilgi sahibi olmasını ve bunlarla ilgili görüş bildirme hakkını da barındırdığını belirtmiştir. Bakanlığa göre somut olayda, Mahkemece dosya üzerinden yapılan inceleme sırasında alınan Savcılık görüşü başvurucuya tebliğ edilmese de başvuru verilen karara itiraz etmiş olduğundan itiraz sürecinde Savcılık görüşünden haberdar olmuş ve buna karşı hukuki gerekçelerini ileri sürme imkânına kavuşmuştur.

28. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında Mahkemenin taleplerine ilişkin bir inceleme yapmaksızın Savcılıktan gelen ve taleple ilgisiz olan açıklamalara dayanarak karar verdiğini, Bakanlık görüşünde de silahların eşitliği ilkesine aykırı davranıldığının kabul edilmiş olduğunu iddia etmiştir.

B. Değerlendirme

29. Anayasa'nın 19. maddesi şöyledir:

"Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

Şekil ve şartları kanunda gösterilen :

Mahkemelerce verilmiş hürriyeti kısıtlayıcı cezaların ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi; bir mahkeme kararının veya kanunda öngörülen bir yükümlülüğün gereği olarak ilgilinin yakalanması veya tutuklanması; bir küçüğün gözetim altında ıslahı veya yetkili merci önüne çıkarılması için verilen bir kararın yerine getirilmesi; toplum için tehlike teşkil eden bir akıl hastası, uyuşturucu maddeveya alkol tutkunu, bir serseri veya hastalık yayabilecek bir kişinin bir müessesede tedavi, eğitim veya ıslahı için kanunda belirtilen esaslara uygun olarak alınan tedbirin yerine getirilmesi; usulüne aykırı şekilde ülkeye girmek isteyen veya giren, ya da hakkında sınır dışı etme yahut geri verme kararı verilen bir kişinin yakalanması veya tutuklanması; halleri dışında kimse hürriyetinden yoksun bırakılamaz.

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yokedilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı

zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir. Hâkim kararı olmadan yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir.

Yakalanan veya tutuklanan kişilere, yakalama veya tutuklama sebepleri ve haklarındaki iddialar herhalde yazılı ve bunun hemen mümkün olmaması halinde sözlü olarak derhal, toplu suçlarda en geç hâkim huzuruna çıkarılıncaya kadar bildirilir.

(Değişik cümle: 3.10.2001-4709/4 md.)Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırksekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır. Kimse, bu süreler geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılamaz. Bu süreler olağanüstü hal, sıkıyönetim ve savaş hallerinde uzatılabilir.

(Değişik: 3.10.2001-4709/4 md.)Kişinin yakalandığı veya tutuklandığı, yakınlarına derhal bildirilir.

Tutuklanan kişilerin, makul süre içinde yargılanmayı ve soruşturma veya kovuşturma sırasında serbest bırakılmayı isteme hakları vardır. Serbest bırakılma ilgilinin yargılama süresince duruşmada hazır bulunmasını veya hükmün yerine getirilmesini sağlamak için bir güvenceye bağlanabilir.

Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir.

(Değişik: 3.10.2001-4709/4 md.)Bu esaslar dışında bir işleme tâbi tutulan kişilerin uğradıkları zarar, tazminat hukukunun genel prensiplerine göre, Devletçe ödenir."

30. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Anayasa Mahkemesince, hükümlülerin ceza infaz kurumlarında kalacağı süreyi doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen durumların Anayasa'nın 19. maddesinde tanımlanan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği kabul edilmiştir (*İbrahim Uysal*, B. No: 2014/1711, 23/7/2014, § 26; *Günay Okan*, B. No: 2013/8114, 17/9/2014, § 13). Somut olayda başvuruçunun iddialarının özü, koşullu salıverme süresine ilişkin iki ayrı kanunda öngörülen hükümlerin birlikte uygulanmamasından dolayı hakkındaki yakalama emrinin kaldırılması talebinin kabul edilmemesi sonucunda ceza infaz süresinin uzadığına ilişkin olduğundan başvurunun Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerekir.

31. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı devletin, bireylerin özgürlüğüne keyfi olarak müdahale etmemesini güvence altına alan temel bir haktır (*Erdem Gül ve Can Dündar* [GK], B. No: 2015/18567, 25/2/2016, § 62).

32. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 19. maddesi kapsamında hürriyetten yoksun bırakma kavramını tanımlamıştır. Buna göre hürriyetten yoksun bırakma, bir kimsenin kısıtlı bir alanda ihmal edilemeyecek bir süre için tutulması ve bu kişinin söz konusu tutmaya rıza göstermemiş olması şeklinde ifade edilebilecek iki unsuru içermektedir (*Cüneyt Kartal*, B. No: 2013/6572, 20/3/2014, § 17).

33. Anayasa'nın 19. maddesinin birinci fıkrasında herkesin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına sahip olduğu ilke olarak konduktan sonra ikinci ve üçüncü fıkralarında şekil ve şartları kanunda gösterilmek şartıyla kişilerin hürriyetlerinden mahrum bırakılabileceği durumlar sınırlı olarak sayılmıştır (*Murat Narman*, B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 42). Devam eden fıkralarda ise hürriyetinden yoksun bırakılan kişiler bakımından

güvencelere yer verilmiştir. Bu bağlamda maddenin dördüncü fıkrasında yakalama veya tutuklama sebepleri ile iddiaların bildirilmesi, beşinci fıkrasında gözaltı süresi, altıncı fıkrasında yakalama veya tutuklamanın yakınlarla bildirilmesi, yedinci fıkrasında tutuklanan kişilerin makul sürede yargılanmayı ve soruşturma veya kovuşturma sırasında serbest bırakılmayı isteme hakkı, sekizinci fıkrasında hürriyetten yoksun bırakılmaya karşı yargı merciine başvurma hakkı, dokuzuncu fıkrasında tazminat hakkı güvence altına alınmıştır.

34. Maddenin birinci fıkrasında geçen "*hürriyet*" sözcüğü, özgürlük ve bağımsızlığın yanı sıra serbestlik anlamına da gelmektedir. Bu anlamda kişi hürriyetine yönelik bir müdahalenin bulunduğu söylenebilmesi için kişinin hareket serbestisinin maddi olarak sınırlandırılmış olması gerekir. Buradaki hareket serbestisine yönelik kısıtlama, Anayasa'nın 23. maddesinde güvence altına alınan seyahat hürriyetine yönelik bir müdahaleye göre çok daha yoğundur. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale için kişi, rızası olmaksızın en azından rahatsızlık verecek uzunlukta bir süre boyunca belirli bir yerde fiziki olarak tutulmalıdır (AİHM'in konuya ilişkin yaklaşımı için bkz. §§ 23, 24).

35. Anayasa'nın 19. maddesinin metni bir bütün olarak değerlendirildiğinde maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki sınırlama sebeplerinin kişilerin fiziksel özgürlüklerine ilişkin olduğu, ayrıca devam eden fıkralardaki güvencelerin de fiziki olarak hürriyetinden yoksun bırakılmış kişiler bakımından getirildiği görülmektedir. Dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının güvence altına aldığı şey, bireylerin yalnızca fiziksel özgürlüğüdür.

36. Bu itibarla soruşturma veya kovuşturma ya da infaz mercilerince çıkarılan yakalama emirlerinin (kararlarının) kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı bağlamında incelenmesi gerekir.

37. Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen sınırlama nedenleri kapsamında, ilgili merciler tarafından çıkarılan yakalama emirlerinin infaz edilmesi, bir başka ifadeyle kişinin yakalanarak fiziksel özgürlüğünün kısıtlanması hâlinde kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahalenin olduğu açıktır.

38. Bununla birlikte yakalama emirlerinin henüz infaz edilmediği, yani kişinin fiziksel özgürlüğünün henüz kısıtlanmadığı durumlarda, yalnızca kişinin yakalanmasına ilişkin emir (karar) verilmesinin anılan hakka yönelik bir müdahale oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi gerekir.

39. Anayasa Mahkemesi, *Fetih Ahmet Özer* (B. No: 2013/6179, 20/3/2014) başvurusunda denetimli serbestlikten yararlanarak salıverilen bir hükümlünün daha önce işlediği iddia edilen bir suçtan dolayı hakkında dava açılması nedeniyle koşullu salıverilme tarihine kadar olan cezasının infazı için kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmek üzere yakalanmasına karar verilmesini, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale olarak kabul etmiştir. Anılan kararda "*Başvurucunun Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunduğu sırada hakkında verilmiş bulunan yakalama emri nedeniyle yakalanarak özgürlüğünden mahrum bırakılma tehdidi altında bulunması nedeniyle onun geri çevrilemez bir zarardan korunması amacıyla mağdur olarak kabul edilmesi gerekmektedir.*" ifadelerine yer verildiği görülmektedir (bkz. § 30). Bununla birlikte bireysel başvuruya konu olayda, başvuru henüz yakalanmadan ilgili yargı organınca yakalama emrinin geri alınmış olması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik müdahalenin giderilmiş olduğu ve başvurucunun mağdurluk statüsünün sona erdiği kabul edilerek başvurunun düşmesine karar verilmiştir (bkz. §§ 32-34).

40. Yukarıda yer verilen kararda belirtildiği üzere yakalama emirlerinin henüz infaz edilmediği dönemde de kişiler üzerinde hürriyetten yoksun kalma bakımından bir tehdit

oluşturduğu söylenebilir. Bu tehditle birlikte yaşamının kişilerin iç dünyasında bir huzursuzluğa sebebiyet vermesi de olağandır. Haklarında yakalama emri bulunan kişilerin bu tehditten korunmak için saklanmaları, diledikleri yerlere gitme hususunda çekingen davranmaları mümkündür. Bu bağlamda yurt dışında bulunan bir kimsenin yakalama emri uyarınca aranıyor olması ülkeye dönme iradesini belirli ölçüde etkileyebilecektir. Bununla birlikte seyahat hürriyetiyle ilgili olabilecek bu hususlar, konu bakımından bireysel başvurunun kapsamına girmemektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi yurt dışına çıkış yasağı getiren adli kontrol tedbirinin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına değil seyahat hürriyetine ilişkin olduğunu belirttikten sonra başvurunun bu yasak nedeniyle özgürlüğünün kısıtlandığı iddiasını konu bakımından yetkisizlik nedeniyle kabul edilemez bulmuştur (*Sebahat Tuncel*, B. No: 2012/1051, 20/2/2014, §§ 41-54).

41. Yakalama emirlerinin infaz edilmediği dönemde temel hak ve hürriyetlere yönelik bazı etkileri bulunsun da bu dönemde henüz kişilerin fiziksel özgürlükleri maddi olarak kısıtlanmamış olduğundan söz konusu etkilerin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale olarak nitelendirilmesi mümkün değildir.

42. Somut olayda, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 13/6/2012 tarihinde, ağırlaştırılmış müebbet hapse ilişkin mahkûmiyet kararının infazı kapsamında başvuru hakkında yakalama emri çıkarılmıştır. Başvurucu, tutukluluk süresi gözetildiğinde infazı gerektirecek hükümlülük süresi kalmadığından bahisle, hakkındaki yakalama emrinin kaldırılmasını talep etmiş; Mahkemece başvurunun talebi, infaz edilmekte olan cezaya ilişkin ceza zamanaşımı süresinin dolmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Başvurucu anılan karara ilişkin itiraz yolunu tükettikten sonra bireysel başvuruda bulunmuştur. Bireysel başvuruda bulunulduğu tarihte başvurunun yurt dışında olduğu ve hakkındaki yakalama emrinin henüz infaz edilmediği, ayrıca başvurunun incelendiği tarih itibarıyla da infazın gerçekleştiğine yönelik herhangi bir bilgi ya da belgenin bulunmadığı görülmektedir. Buna göre başvurunun fiziksel olarak özgürlüğünden yoksun bırakılması söz konusu değildir. Sonuç olarak başvurunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına müdahalede bulunulmamıştır.

43. Diğer taraftan Anayasa Mahkemesi *Neytullah Bayram* (B. No: 2014/10339, 15/4/2015, § 44) başvurusunda; başvurunun hüküm sonrasına ait kişi özgürlüğü ve güvenliğine ilişkin tutuklulukla ilgili kararların gerekçelerinin ilgili ve yeterli olmadığı, tutukluluk konusunda ayrımcılığa maruz kaldığı, başvuru konusu yaptığı talep ve bu talebin reddine ilişkin incelemelerin duruşmasız yapıldığı, tutukluluk hâlinin devamına ilişkin karara karşı yapılan itiraz incelemesinin etkin bir şekilde yapılmadığı ve başvuruya konu yaptığı tutukluluk incelemesine ilişkin Cumhuriyet savcısının mütalaasının kendisine bildirilmediği gibi şikâyetlerini, Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci fıkrasındaki "*mahkemelerce verilmiş hürriyeti kısıtlayıcı cezaların yerine getirilmesi*" kapsamında değerlendirmiş ve açıkça dayanaktan yoksun bulmuştur. Başvuru konusu olayda kesinleşen bir mahkûmiyet kararının infazı kapsamında hakkında yakalama emri çıkarılan başvurunun "talebinin gerekçesiz bir şekilde reddedildiği ve savcılık görüşünün tebliğ edilmediği" şikâyetleri yönünden anılan karardan ayrılmayı gerektiren bir husus bulunmamaktadır.

44. Açıklanan nedenlerle başvurunun iddiasına ilişkin olarak bir ihlalin olmadığı açık olduğundan başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 1/3/2017 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

